

ואלו מותרין פרק שני נדרים

פז:

77

עין משפט
נר מצוה

בז' א מ"י פ"ג מהלכות
נדריס הלכה ו' א סמג
לחיון רמב טושי"ע י"ד
סימן רטו סעיף א וסימן
רלט סעיף ד :

תוספות

[illegible]

אממלל דשאול דאכילנא משמע. דהא נקט לאו והן: היו מסרבים
בו לאכול ואמר אכילנא אכילנא וכו' אמר שבוהא שאוכל
דאכילנא משמע וכו'. לפוס האי ליטנא משמע דכי היכי דלרין
היובתה ליור דאכילנא דלא אכילנא משמע הי' לרין היובתה דאכילנא

שמים נחרח) באוקומיה דלבי גופיה
אלה משמע הכי אלה דמחמא נלה
שום הוכחה שאוכל דלחילנא משמע
יבצר מחמאי שם שזו מן הסוגיות
המתחלפות וכתבתי שם גם כן
דסוגיא דהתם עדיפא טפי: מיעקס
ליעטיס הוא. כלומר שהלך באלף
וגרעה כלומר שזי אוכל וסיקא
דלעתיא הכי לפי שזי דרך בני אדם
לומר שזי אוכל אלה שלא אוכל:
ואמר שבוטע שלא אוכל דלחילנא
משמע. ללא למימרא שיהא מושבע
שלא אלה לומר שאינו מושבע שלא
שאוכל דהכי אמר ליה וכי נשבעתי שלא
אוכל עמך והלא כבר אמרתי לך
דלחילנא: ולענין הלבבה כבר כתבתי
בפ' שנועות שמים נחרח שהרמב"ם
ו"ל פסק כצ"י וכסוגיא דהתם
והראשונים שנתנו על דבר צ"ד
אצל הרמב"ן ו"ל פסק כרז אשי
לדעולא שאוכל דלחילנא משמע ושלא
אוכל שלא אוכל משמע: פיסקא זה
חומר בגדרים מבשבות: וכו':

גב' מכלל דנדר הוא. המדקתה דשבושה חמורה מנדר משמע דנדרו נמי אינא אסורא אלא דלא חמיר בשבושה: **והא מוסר קפני.** דמקני' אורח לך חמיר: **והא סיפא דאידך קפני לא שבושה שפירי יאן** **שפירי מדרב שמיא מכלל אסור.** ובהא שייך לנימנר חומר דשבושה מנדרים ודנדרא מיהא הי' מדרבנן ודכרינא דאורחא לשל (ו.ו.) ככל אהל מדרבנן אלא דשבושה חמורה מנדר דאסור מדאורייתא. ונקיט לה ה"ש להאי פירוקא אליבא דרבינא משום דקושטא דמילתא בותיה אפילו דכל יחל דמתני' דרבנן קאמר. והאי דלא דייקני' נמי גבי חומה נדרים ובשבושות מכלל דשבושה מיהא אינא חמיר דלאו אפי' הכי נמי דאיתא ויקי' בה משום שבושת שוא אלא שאינא חלה לבטל על דההוא: **ואבל מיחל הוא לחפשי שמים.** אם יס' בשבושתו בטול חפשי שמים מיחל שבושתו: **ל' לא יחל דברו.** אפילו יס' בנדרו בטול מלות הסמל לא יחל: **שבושה נמי לא כפיס או הכשע וכו'.** דלה' קאי והסמל לאכשע שבושה: **הא דאמר הנאם סוכה על ר' דאמר** **שבושה שלא אהנה מסוכה.** כלומר כסדרא הוא דלה' לא קאי אשבושה אלא אפי' ידור נדר משום דנדר דרין הוא שיחול על דבר מזוה לפי שיחול אסור על עצמו הנאם סוכה שלבן נדר קי' הוא ואין מחליטין על האדם דבר האסור עליו אצל שוין שבושה היינו לא אשכ' כסוכה ואלא כל הימנו להפקיעו עצמו ממלות סוכה שיחול מזוה זה: **אמר רבא** **וכי מזוה ליהנות ניתנו.** רבא לאו אטעמיה דלכיי' מקשה דודאי שפיר קאמר אלא לשיטתה דאי אמר הנאם סוכה עלי' ויכש' בה ישיבה של מזוה למזוה לאו ליהנות ניתנו: **אבל אמר רבא לא דאמר ישיב** **סוכה עלי' לא דאמר שלא אשכ' כסוכה.** וא"ר וכי אמר ישיבת סוכה סוכה עלי' מאי הו' אמר דבר שאין בו ממש הוא י"ל והכא במאי עסקין כגון דאמר קונם סוכה לישיבתי עלי' ורבא לא חש לתרזי' אלא לשבול בתוספות אמרי' שפירא אמר קונם ישיבת סוכה עלי' מהי דלא כגון שאני שאני אמרי' דאכל כלי כסחמורי' החפץ הנאסר דבר שיש בו תבארה למיתלין (דף סה:) **א"ר מקדיש מעשה די' אשמו דמקדשין** **הא** **כיון שזכיר את הדיים.** וא"ר ואפילו כי אמר ישיבת סוכה עלי' למה אסור ההסוכה כלל מירצו בתוספות דמ"מ כיון שאסר ישיבתה עליו א"ע"פ שאי' כל העולם ואפי' אינא אסורה בגניבה נאסר בו אם ישיב סוכה אפילו לא יבין שזכיר את הדיים.

אשר החפץ עליו הלך אינו נראה כנודד לנצל המזגו שהרי לא קבל על עצמו אלא אשר לעשות המזגו לאו כל המנייה להפקיע א"ע מחיוב המזגו הלך לא דרשין לה' על השגת נחמ ואם אמר סוכה עלי לא

ב' מדאמור חומר בשבועות מבגדים. כלומר דזה חומר טפי בשבועות מחומרה דגדים מכלל דגדר מיהא הו' כי אמר קרבן לא אוכל קר' וכו' דאיסור נדר איכא מדרבנן אלא דלא לקי מדאורייתא לא מסייע קרבן שבוים כי הו' דמחמיר בשבועות: ובה מופר

לֵכָא: אַמִּיסָא. הֵא דַקְתִּי חוּמַר
 כְּשִׁנְיֹת מִנְדֵּרִים דְּמַשְׁמַע דְּנִדְרֵי חֵסִיד
 לֹא קָאִי אִיסְרָא דַקְתִּי קִרְבָּן לֹא אוֹכֵל לֶךְ
 אֲלֵא אִיסְרָא דְלִידִק בְּזֵלָא (לְשִׁי ד' מ"ב)
 דַּקְתִּי קוּסֵס שְׂאִי יֶשֶׁן שְׂאִי מַדְבָּר
 הֵרֵז וְהַ בְּזֵלָא יִחַל דְּכִרּוֹ (ה) וְאוֹמַר
 רִבִּינָא עֲלֵה לְעִיל (טו). לְעוֹלָם דַּקְתִּי
 שְׂאִי יֶשֶׁן וְאִמְלִי בִל יִחַל בִּל יִחַל דְּרִבְנָן
 דְּהֵינֵן אִיסּוֹר דְּרִבְנָן אֲלֵא שְׂנֹכֵס שְׂאִי
 יִשְׁיֵן שְׂאִי מַדְבָּר מִדְּאוּרִייתָא אִיסּוֹר
 וְהֵא חוּמַר כְּשִׁנְיֹת מִנְדֵּרִים שְׂנֹכֵס
 חֵלֶה עַל דְּכִר שְׂאִין בִּז מַשֵּׁס וְחִיב
 קִרְבָּן מִל שְׂאִין כִּן כְּנִדְרִים: אֲלֵא
 מִיחַל הוּא לַחֲפִי שְׂמִים. חֵלֶה עַל
 לְעוֹבֵר עַל אַחַת מִן הַמִּצְוֹת אִין שְׂנֹכֵס
 חֵלֶה עֲלֵיו וּמִיחַל לְאוֹתָהּ שְׂנֹכֵס
 דְּמוֹשְׁכַּת עוֹמֵד הוּא לְקִיּוּמָהּ וְאִין
 שְׂנֹכֵס חֵלֶה עֲלֵיו וְיִכּוֹל לַחֲלֹל דְּכִרּוֹ:
 מִי שֶׁנָּס נִדְרִי. לְאִמְרִי בִל נִדְרִי:
 הַמִּצְוָה חֵל עֲלֵיו הַנִּדְר וְכִי עֲבַר וְעָשָׂה
 הַמִּצְוָה קָם לִיה בְּזֵלָא יִחַל: דְּכִפִּי כִי
 יִדּוֹר נִדְר לֵס. דְּלִפְלִיז שְׂנֹכֵס שְׂמִים
 לְהֵא לֹא יִחַל דְּכִר: חֲפִי שְׂמִים
 נִמְלִי.

מחול עליה אם נשבע לעבור על המזוה (א) והסכים **נמי** א
נשבע שבושה לה' לא יחל בדברו. דלה' סמוך אלא השבע דמשמע
עליה השבע שבושה לה' יחל בדברו: אמר אביי הא דאמר הגאון
סוכה כ"ה הא דאמר ר' יוחנן אהם מן הסוכה. כלומר לא
יחזיקו מתניחין שנודרין על המזוה כגון דאמר הגאון סוכה עלי
השולח קאמר חפאל עליה דהיינו מני למידר אפי' לנחמיהל דאדמירין
היה (עו: א) אפי' דמשועבד לאשתו בתמישח מן עליו הנדר כי אמר הגאון
שמשיך על שמי ואמר עמנו עליה מלך לידה ואמר עלי.
קאמר אביי דבכל לשון שבושה לא מניחין דמיחול עליה דאי אמר
שבושה הגאון סוכה עלי דהנחתה ואמר עליו (א) דהא ודאי לא הייא
שבושה אלא נדר דריון דקאמר עלי היינו נדר דכל היבא דקאמר
עלי אמרינן היינו נדר ומייב בחירותו ונדר הוא כי אמר עלי פאלי
וכתחלה מני נדר וקאמר חפאל עליה אבל שבושה לא מני לאוקמי
אלא כגון דאמר שבושה שלא אהנה וכהאי גוונא לא חייל עליה דלא
אלא למיאר נפשיה עליה דמזוה כי קאמר שלא אהנה דלאו
עמנו דמזוה שהוא משועבד לו וכה"ג מיייר חומר נדרים במשפחות
ויבדדריה אימר קום הגאון סוכה עלי ובשבושה שלא אהנה: ובי
נפשו ליהנות ניטו. דקאמר הגאון סוכה עלי איהו ליהנות ניטו
לא מני למיאר נפשיה דהנחתה דהא לא חשיבה (ו) הגאון מזוה דלא
יטו נפשו בצדיק הגאון: אלא דאמר רבא וכו' ישיבם סוכה עלי. דאמר
ישיבם סוכה עלי קאמר חפאל עליה: ובשבושה שלא אשכ.
קאמר נפשיה מן חפאל וזה לא מני למיעבד דמשועבד הוא למזוה
לפניה לא חיילא עליה שבושה: יכול והא חייב. קרבן שבושה:
תלמוד

הנאה דלמד דאביי אכל און ה"נ דנאומד סוכה נישביה עסקין.
קרי דבר שאין בו ממש אלא בשאינו מוכרז שם החפץ שאוסר עליו
שם הוא ונמי זה מלא דלמרגין בפרק אע"פ (בבבא מציעא דף נ"ג)
ויקדשו דיים לעשיהן לאו דוקא בנאומד אלא נעשה בנאומד קאמר
ביבבא שם לא מנאו אלא חרין דמנאות לאו יביטות ימנאו חריי ארבי נהנא מן
בן הנאה חל וכלי זה אומר קונם וריקא זכור לבי עלי אסור אלא
ו וריקא זכור אכל בנאומד קונם סוכה עלי קונם זכור זה עלי יושב
אסור על עצמו אלא הנאה נלבד דהא מקדיש בהמנו אסרה עליו ועל
הנאה משמע אכל כל שפירש לאסור על עצמו אפילו נגיעה חיל:

עליו ואין מאכילין ללמד דבר האסור לו חבל כל לון שבעה הוא חוסר עלמו מלשמות
 זה: אמר רבא ויבי מנות ליהדות נתנו. קצית ליה לרבא על מה שהוסר אצ"י הנאה בדבר
 השרה עליו: א"ל הנאה מה שהא חסר מנות המהול:

מסורת הש"ס

רענא

(א) [לעיל טו:]; (ב) [עין
תוס' חגיגה י' ד"ה
לשמאל]; (ג) [עין תוס'
שנועות כה' ד"ה משא"כ
הסכרת ענין דהכל];
(ד) [שנועות מ.]; (ה) [שין
עוד לנ"א]; (ו) [שנועות
יט:]; (ז) [ע"כ שין לנ"א];
(ח) [לעיל טו:].

תורה אור השלם

ו. איש כי ידר גדר לוי
או השבע שבעה לאסר
אסר על נפשו לא יחל
דברו בכל היצא מפיו
יעשה: במדבר ל ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אִסְתָּא וכו' ואמר רבנא רבנא וכו' ומאי כל יתל כל יתל מדרבנן דהיינו: (ב) ר"ה שטעיה נמי וכו' (ג) הוה דהביח נמי כליל והדיא: (ד) ר"ה אמר אמי וכו' ואמר פליא הא ודאי וכו' ואפילו נמחלה מני נדר דקאמר חפלו וכו' למנוה והדיבי קאמר של וכו' דנגזרים אמר קוּס: (ו) ר"ה וכו' מליא וכו' חשיבא מצינו דבאר לָא נמי:

מוסף רש"י

שבונוה שאני יושן.
דענוסס חלה על דבר שאין
מן חמש (שנים) וכו'
מצות הליכות נחתנו
השמות שיהיו לישראל לא
היונו נחתנו להם, לא לשם
האלה נחתנו להם, אלא
גזירת מלך היה עליהם
(תוס' פס' ל' ע"ג ח' א')

פירוש הרא"ש

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones